

૭. લિંગપ્રાભૂત

જે જીવ મુનિનું બાહ્યલિંગ ધારણ કરીને અતિ ભ્રષ્ટાચારીપણે વર્તે છે, તેનું અતિ નિકૃષ્ટપણું અને નિંદ્યપણું આ પ્રાભૂતમાં દર્શાવ્યું છે.

કરીને નમન ભગવંત શ્રી અર્હતને, શ્રી સિદ્ધને,
ભાખીશ હું સંક્ષેપથી મુનિલિંગપ્રાભૂતશાસ્ત્રને. ૧.

હોયે ધરમથી લિંગ, ધર્મ ન લિંગમાત્રથી હોય છે;
રે! ભાવધર્મ તું જાણ, તારે લિંગથી શું કાર્ય છે? ૨.

જે ^૧પાપમોહિતબુદ્ધિ, જિનવરલિંગ ધરી, ^૨લિંગિત્વને;
ઉપહસિત કરતો, તે ^૩વિઘાતે ^૪લિંગીઓના લિંગને. ૩.

જે લિંગ ધારી નૃત્ય, ગાયન, વાદવાદનને કરે,
તે પાપમોહિતબુદ્ધિ છે તિર્યચ્યોનિ, ન શ્રમણ છે. ૪.

જે સંગ્રહે, રક્ષે ^૫બહુશ્રમપૂર્વ, ધ્યાવે ^૬આર્તને,
તે પાપમોહિતબુદ્ધિ છે તિર્યચ્યોનિ, ન શ્રમણ છે. ૫.

^૭દૂત જે રમે, બહુમાન-ગર્વિત વાદ-કલહ સદા કરે,
લિંગીરૂપે કરતો થકો પાપી નરકગામી બને. ૬.

-
૧. પાપમોહિતબુદ્ધિ = જેની બુદ્ધિ પાપમોહિત છે એવો પુરુષ.
  ૨. લિંગિત્વને ઉપહસિત કરતો = લિંગીપણાનો ઉપહાસ કરે છે; લિંગીભાવની મશકરી કરે છે; મુનિપણાની મજાક કરે છે.
  ૩. વિઘાતે = ઘાત કરે છે; નષ્ટ કરે છે; હાનિ પહોંચાડે છે.
  ૪. લિંગીઓ = મુનિઓ; સાધુઓ; શ્રમણો.
  ૫. બહુશ્રમપૂર્વ = બહુ શ્રમપૂર્વક; ઘણા પ્રયત્નથી.
  ૬. આર્ત = આર્તધ્યાન.
  ૭. દૂત = જુગાર.

- જે ^૧પાપ-ઉપહતભાવ સેવે લિંગમાં અબ્રહ્મને,
તે પાપમોહિતબુદ્ધિને પરિભ્રમણ ^૨સંસૃતિકાનને. ૭.
- જ્યાં લિંગરૂપે જ્ઞાનદર્શનચરણનું ધારણ નહીં,
ને ધ્યાન ધ્યાવે આર્ત, તેહ અનંતસંસારી મુનિ. ૮.
- જોડે વિવાહ, કરે કૃષિ-વ્યાપાર-જીવવિધાત જે,
લિંગીરૂપે કરતો થકો પાપી નરકગામી બને. ૯.
- ચોરો-લબાડોને લડાવે, તીવ્ર પરિણામો કરે,
ચોપાટ-આદિક જે રમે, લિંગી નરકગામી બને. ૧૦.
- દેગજ્ઞાનચરણે, નિત્યકર્મે, તપનિયમસંયમ વિષે
જે વર્તતો પીડા કરે, લિંગી નરકગામી બને. ૧૧.
- જે ભોજને રસગૃહ્ણિ કરતો વર્તતો કામાદિકે,
માયાવી લિંગવિનાશી તે તિર્યચ્યોનિ, ન શ્રમણ છે. ૧૨.
- ^૩પિંડાર્થ જે દોડે અને કરી કલહ ભોજન જે કરે,
ઈર્ષા કરે જે અન્યની, જિનમાર્ગનો નહિ શ્રમણ તે. ૧૩.
- ^૪અણદત્તનું જ્યાં ગ્રહણ, જે ^૫અસમક્ષ પરનિંદા કરે,
જિનલિંગધારક હો છતાં તે શ્રમણ ચોર સમાન છે. ૧૪.
- ^૬લિંગાત્મ ઈર્યાસમિતિનો ધારક છતાં કૂદે, પડે,
દોડે, ઉખાડે ભોંચ, તે તિર્યચ્યોનિ, ન શ્રમણ છે. ૧૫.

-
૧. પાપ-ઉપહતભાવ = પાપથી જેનો ભાવ હણાયેલો છે એવો પુરુષ.
  ૨. સંસૃતિકાનને = સંસારરૂપી વનમાં.
  ૩. પિંડાર્થ = આહાર અર્થે; ભોજનપ્રાપ્તિ માટે.
  ૪. અણદત્ત = અદત્ત; અણદીધેલ; નહિ દેવામાં આવેલ.
  ૫. અસમક્ષ = પરોક્ષપણે; અપ્રત્યક્ષપણે; અસમીપપણે; છાની રીતે.
  ૬. લિંગાત્મ = લિંગરૂપ; મુનિલિંગસ્વરૂપ.

- જે અવગણીને બંધ, ખાંડે ધાન્ય, ખોટે પૃથ્વીને,
બહુ વૃક્ષ છેદે જેહ, તે તિર્યચ્યોનિ, ન શ્રમણ છે. ૧૬.
- સ્ત્રીવર્ગ પર નિત રાગ કરતો, દોષ દે છે અન્યને,
દેગજ્ઞાનથી જે શૂન્ય, તે તિર્યચ્યોનિ, ન શ્રમણ છે. ૧૭.
- દીક્ષાવિહીન ગૃહસ્થ ને શિષ્યે ધરે બહુ સ્નેહ જે,
આચાર-વિનયવિહીન, તે તિર્યચ્યોનિ, ન શ્રમણ છે. ૧૮.
- ઈમ વર્તનારો સંયતોની મધ્ય નિત્ય રહે ભલે,
ને હોય ^૧બહુશ્રુત, તોય ^૨ભાવવિનષ્ટ છે, નહિ શ્રમણ છે. ૧૯.
- સ્ત્રીવર્ગમાં ^૩વિશ્વસ્ત દે છે જ્ઞાન-દર્શન-ચરણ જે,
પાર્શ્વસ્થથી પણ હીન ભાવવિનષ્ટ છે, નહિ શ્રમણ છે. ૨૦.
- ^૪અસતીગૃહે ભોજન, ^૫કરે સ્તુતિ નિત્ય, પોષે ^૬પિંડ જે,
અજ્ઞાનભાવે યુક્ત ભાવવિનષ્ટ છે, નહિ શ્રમણ છે. ૨૧.
- એ રીત સર્વજ્ઞે કથિત આ લિંગપ્રાભૂત જાણીને,
જે ધર્મ પાળે ^૭કષ્ટ સહ, તે સ્થાન ઉત્તમને લહે. ૨૨.

-
૧. બહુશ્રુત = બહુ શાસ્ત્રોનો જાણનાર; વિદ્વાન.
  ૨. ભાવવિનષ્ટ = ભાવભ્રષ્ટ; ભાવશૂન્ય; શુદ્ધભાવથી (દર્શનજ્ઞાનચારિત્રથી) રહિત.
  ૩. વિશ્વસ્ત = (૧) વિશ્વાસુપણે અર્થાત્ (સ્ત્રીવર્ગનો) વિશ્વાસ કરીને; નિર્ભયપણે; (૨) વિશ્વસનીયપણે અર્થાત્ (સ્ત્રીવર્ગમાં) વિશ્વાસ ઉપજાવીને.
  ૪. અસતીગૃહે = વ્યભિચારિણી સ્ત્રીના ઘરે.
  ૫. કરે સ્તુતિ નિત્ય = હંમેશા તેની પ્રશંસા કરે છે.
  ૬. પિંડ = શરીર.
  ૭. કષ્ટ સહ = કષ્ટ સહિત; પ્રયત્નપૂર્વક.